

Національно-патріотичне виховання як складова виховного процесу

Одним із напрямів національного виховання є національно-патріотичне виховання, яке є основою духовного розвитку особистості та полягає у формуванні громадянина-патріота України, розумінні громадського обов'язку й готовності стати на захист своєї держави.

Звертаємо увагу, що національно-патріотичне виховання учнівської молоді має ґрунтуватися на засадах родинного виховання, формуватися на прикладах історії становлення Української державності, українського козацтва, досягнень у галузі політики, освіти, науки, культури та спорту.

Наголошуємо, що формування національно-патріотичного виховання учнівської молоді має здійснюватися через розуміння дітьми різних аспектів суспільного життя: соціально-економічних, політичних, духовних і правових; у дусі поваги до українських традицій; ціннісного ставлення до соціального оточення та самої себе; формування національно свідомого, високоосвіченого, життєво компетентного, толерантного громадянина-патріота, здатного до саморозвитку та самовдосконалення.

У зв'язку з російською агресією значно зростає роль військової підготовки юнаків і дівчат у закладах загальної середньої освіти, з метою отримання учнівською молоддю знань і вмінь щодо свого конституційного обов'язку, як громадянина України, рекомендуємо до використання навчально-методичні посібники такі, як:

– «Військово-патріотичне виховання учнів в умовах ідейно-світоглядної конфронтації» (<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732074>);

– «Виховання громадянина-патріота: моделі соціального партнерства: методичний посібник» (<http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729049>);

– «Методика військово-патріотичного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти: методичні рекомендації» (<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732066>).

З метою усвідомлення старшокласниками цінності поняття «військово-патріотичне виховання, як важлива складова життєдіяльності людини», рекомендуємо проводити з учнівською молоддю:

– бесіди: «Чи важливо для молодої людини визначити стратегію життя служіння своєму військові, народові, державі своїй Батьківщині?», «Що означає поняття «Військово-патріотичного виховання», «Які складові військово-патріотичного виховання?»;

– виховні години: «Що означає поняття «готовність до захисту України?», «Який вплив на формування в старшокласників готовності до військової служби має предмет «Захист України?», «Чи важливо займатися військово-прикладними видами спорту заради готовності до служби у Збройних силах України?», «Чи важливо займатися фізичною культурою та спортом заради готовності до служби у Збройних силах України?».

Звертаємо увагу, що важливою складовою національно-патріотичного виховання є формування у дітей та учнівської молоді відкритості та

толерантного ставлення до вірувань інших народів та їхньої культури; здатності диференціювати спільне та відмінне в різних культурах, сприймати українську культуру, як невід'ємну складову європейської культури.

На сучасному етапі, в умовах російської агресії, виникає необхідність здійснення заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання учнівської молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей:

- повага до прав людини;
- верховенство права;
- рівність усіх перед законом;
- повага до національних символів;
- участь у громадсько-політичному житті держави;
- готовність захищати суверенітет і територіальну цілісність тощо.

Організуючи роботу з національно-патріотичного виховання у закладах загальної середньої освіти, рекомендуємо будувати виховний процес так, щоб учні не були пасивним об'єктом, а брали активну участь у громадській та суспільній діяльності закладу, громади, держави.

Наголошуємо, що процес упровадження системи національно-патріотичного виховання у закладах загальної середньої освіти варто здійснювати не тільки через організацію позанавчальної діяльності учнів, але й через освітній процес: суспільно-гуманітарний цикл (історії України, української мови та літератури, краєзнавства, мистецтва, громадянської освіти), який сприятиме формуванню в молоді цілісного розуміння понять: відданість, відвага, гордість, патріот, демократія; природничий цикл (математики, фізики, хімії, біології), де учні отримують основи знань, без яких неможливо оволодіти сучасною військовою технікою, зброєю, засобами захисту від зброї масового ураження.

Окрім того, звертаємо увагу на розвиток фізичної підготовки юнаків на уроках фізичної культури, де формується висока працездатність, витривалість, чітка координація та точність рухів.

Наголошуємо, що під час підготовки до уроків, виховних заходів і повсякденного спілкування з учнівською молоддю, варто акцентувати увагу дітей на сучасних подіях і їх оцінці, тому, рекомендуємо до використання в освітньому процесі посібник «Як говорити про російсько-українську війну в школі. Уроки стійкості, боротьби та перемог», із яким можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України за покликанням: <http://surl.li/oqmvvi>.

Зазначаємо, що однією з форм організації національно-патріотичного виховання у закладах загальної середньої освіти має стати організація та впровадження Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Отже, система національно-патріотичного виховання у закладах загальної середньої освіти має бути спрямована на: формування почуття патріотизму, любові до свого народу, його історії, культурних та історичних цінностей; виховання громадянських почуттів, поваги до Конституції та

законів України, соціальної активності та відповідальності, готовності до виконання конституційних обов'язків тощо.